

Fevral, 2026-yil

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA ARALASH TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING
SHARQ FILOLOGIYASIDAGI O'RNI

Nargiza Kadambaevna Adambayeva

Oriental university dotsenti, Uzbekistan.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18486842>

Annotatsiya. Mazkur maqolada sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim (blended learning) texnologiyalaridan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot Oriental universiteti sharq filologiyasi yo'nalishi misolida olib borilib, an'anaviy va raqamli ta'lim vositalarini uyg'unlashtirish orqali ta'lim samaradorligini oshirish masalalari yoritiladi. Maqolada aralash ta'lim texnologiyalarining talabalarning til ko'nikmalari, mustaqil ta'lim olish qobiliyati hamda interaktiv o'quv jarayonini rivojlantirishdagi ahamiyati ochib beriladi. Tadqiqot natijalari sharq filologiyasi ta'lim jarayonida xorijiy tillarni o'qitishda innovatsion yondashuvlarni joriy etish uchun amaliy tavsiyalar berishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: aralash ta'lim, blended learning, raqamli ta'lim texnologiyalari, innovatsion ta'lim, til kompetensiyasi.

Kirish qismi: Bugungi globallashtirish sharoitida xorijiy tillarni puxta egallash jamiyat taraqqiyoti va ta'lim tizimi rivojining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, sharq filologiyasi yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun xorijiy tillarni mukammal o'zlashtirish nafaqat kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish, balki madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois, zamonaviy ta'lim jarayonida xorijiy tillarni o'qitish metodlarini takomillashtirish, ilg'or pedagogik texnologiyalarni joriy etish dolzarb masalalardan biri sanaladi.

So'nggi yillarda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi xorijiy tillarni o'qitishda yangi yondashuvlarning paydo bo'lishiga sabab bo'ldi. Xususan, an'anaviy va masofaviy ta'lim shakllarini uyg'unlashtirgan aralash ta'lim (blended learning) texnologiyalari o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, talabalarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirish hamda interaktiv muhitni yaratishda muhim vosita sifatida e'tirof etilmoqda. Ushbu yondashuv o'qituvchi va talaba o'rtasidagi muloqotni yanada faollashtirib, ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi.

Sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish alohida ahamiyatga ega bo'lib, u lingvistik bilimlar bilan bir qatorda madaniy, tarixiy va kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Biroq ushbu texnologiyalarning ta'lim jarayoniga tatbiq etilishi, ularning samaradorligi va amaliy natijalari yetarlicha tizimli o'rganilmagan. Shu nuqtai nazardan, Oriental universiteti misolida sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim texnologiyalarining o'rni va ahamiyatini tahlil qilish mazkur tadqiqotning asosiy maqsadini tashkil etadi.

Mazkur maqolada aralash ta'lim texnologiyalarining nazariy asoslari, ularning xorijiy tillarni o'qitishdagi imkoniyatlari hamda sharq filologiyasi ta'lim jarayoniga tatbiq etishning amaliy jihatlari yoritiladi. Tadqiqot natijalari oliy ta'lim muassasalarida xorijiy tillarni o'qitish samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-metodik tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Fevral, 2026-yil

Asosiy qism: Aralash ta'lim (blended learning) texnologiyalari an'anaviy auditoriya mashg'ulotlari bilan raqamli va masofaviy ta'lim shakllarini uyg'unlashtirishga asoslangan pedagogik yondashuv hisoblanadi.

Ushbu texnologiya ta'lim jarayonida o'qituvchi va talaba o'rtasidagi bevosita muloqotni saqlab qolgan holda, zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanish imkonini yaratadi. Xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim til ko'nikmalarini shakllantirish, mustaqil ta'limni rivojlantirish hamda o'quv jarayonini individuallashtirishga xizmat qiladi.

Xususan, aralash ta'lim texnologiyalari yordamida talabalarning tinglab tushunish, o'qish, yozish va og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda interaktiv mashg'ulotlar, onlayn platformalar, multimedia materiallari va elektron resurslardan foydalanish imkoniyati kengayadi.

Bu esa xorijiy tilni o'rganishda an'anaviy usullarga nisbatan yuqori samaradorlikni ta'minlaydi.

Sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitish jarayoni lingvistik bilimlar bilan bir qatorda madaniy, tarixiy va ijtimoiy omillarni ham qamrab oladi. Shu bois, ushbu yo'nalishda aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish o'quv materiallarini kengroq va chuqurroq o'zlashtirish imkonini beradi. Raqamli manbalar orqali autentik matnlar, audio va video materiallar bilan ishlash talabalarda madaniyatlararo kompetensiyani shakllantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, aralash ta'lim sharq tillarining murakkab grammatik tuzilmalari, fonetik xususiyatlari va yozuv tizimlarini o'rganishda qulay sharoit yaratadi. Elektron darsliklar, onlayn mashqlar va interaktiv testlar yordamida talabalar o'z bilimlarini mustahkamlash hamda individual sur'atda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Oriental universitetida sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish bosqichma-bosqich joriy etilmoqda. Auditoriya mashg'ulotlari davomida an'anaviy dars usullari saqlanib qolgan holda, mustaqil ta'lim va masofaviy mashg'ulotlar uchun elektron platformalar, onlayn topshiriqlar hamda raqamli resurslardan foydalanilmoqda.

Tajriba natijalari shuni ko'rsatadiki, aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish talabalarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirish, ularning faolligini kuchaytirish va mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shuningdek, xorijiy tilni o'rganishda kommunikativ yondashuvni amalga oshirish, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash imkoniyati kengaymoqda.

Aralash ta'lim texnologiyalarining samaradorligi, avvalo, ta'lim jarayonining moslashuvchanligi va interaktivligida namoyon bo'ladi. Talabalar o'quv materiallarini auditoriyada va undan tashqarida mustaqil ravishda o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'lib, bu bilimlarni chuqurlashtirishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, o'qituvchi ta'lim jarayonini monitoring qilish, individual yondashuvni ta'minlash hamda o'quv natijalarini tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Oriental universitetida sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish tajribasi tahlil qilindi.

Tadqiqot davomida talabalarning darsga faolligi, mustaqil ishlash ko'nikmalari va akademik natijalari solishtirildi.

Fevral, 2026-yil

1-diagramma. Aralash ta'limdan oldin va keyin talabalarning faollik darajasi (%)

An'anaviy ta'limda: **55 %**

Aralash ta'lim joriy etilgach: **80 %**

Diagramma natijalari aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish talabalarning dars jarayonidagi faolligini sezilarli darajada oshirganini ko'rsatadi.

Aralash ta'lim texnologiyalarining amaliy ahamiyati quyidagi jihatlarda namoyon bo'ladi: talabalarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantiradi; o'quv jarayonini individuallashtirish imkonini beradi; xorijiy tillarni o'rganishda interaktivlikni oshiradi; sharq filologiyasi ta'limida zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etishga xizmat qiladi.

Shu bois, Oriental universiteti tajribasi asosida aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitish samaradorligini oshiruvchi muhim omil sifatida baholanadi.

Natijada, sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga, zamonaviy pedagogik talablar asosida raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Xulosa qismi: Mazkur tadqiqotda sharq filologiyasi yo'nalishida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim (blended learning) texnologiyalaridan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari Oriental universiteti misolida tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari aralash ta'lim texnologiyalari an'anaviy ta'lim shakllariga nisbatan ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim omil ekanini ko'rsatdi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanish talabalarning til kompetensiyalarini rivojlantirish, dars jarayonidagi faolligini oshirish hamda mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, sharq filologiyasi yo'nalishida til o'rganish jarayonida lingvistik bilimlar bilan bir qatorda madaniy va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishda ushbu yondashuvning ahamiyati yuqori ekanligi aniqlandi.

Oriental universiteti tajribasi shuni ko'rsatdiki, auditoriya mashg'ulotlari bilan raqamli ta'lim vositalarini uyg'unlashtirish orqali xorijiy tillarni o'qitish jarayonini yanada interaktiv va moslashuvchan tashkil etish mumkin. Bu esa o'qituvchi va talaba o'rtasidagi samarali hamkorlikni ta'minlab, o'quv natijalarining yaxshilanishiga xizmat qiladi.

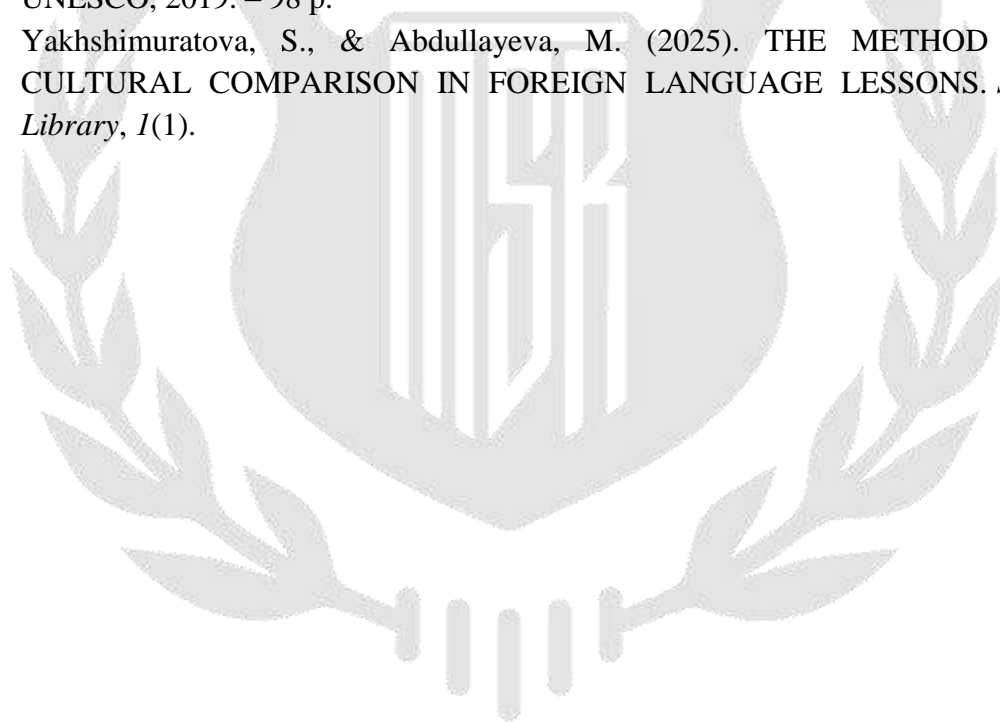
Xulosa qilib aytganda, sharq filologiyasi ta'lim jarayonida xorijiy tillarni o'qitishda aralash ta'lim texnologiyalarini keng joriy etish zamonaviy pedagogik talablar asosida raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash imkonini beradi. Tadqiqot natijalari oliy ta'lim muassasalarida xorijiy tillarni o'qitish metodikasini takomillashtirish va innovatsion ta'lim yondashuvlarini joriy etishda ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullayeva, Marxabo, and Sarvinos Kasimova. "INGLIZ VA ARAB TILLARINING O'RGANILISHIDAGI MURAKKABLIK VA IMKONIYATLAR. IQRO INDEXING, 13 (02), 360-364." 2025,

Fevral, 2026-yil

2. Bonk C.J., Graham C.R. The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs. – San Francisco: Pfeiffer Publishing, 2006. – 585 p.
3. Abdullayeva, M. (2025). Equity and Accessibility in Education Systems: A Global Perspective on Sdg 4 Implementation. *International Journal of Formal Education*, 4(12), 41-46.
4. Garrison D.R., Vaughan N.D. Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines. – San Francisco: Jossey-Bass, 2008. – 272 p.
5. Littlewood W. Communicative Language Teaching: An Introduction. – Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 108 p.
6. Richards J.C., Rodgers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. – 2nd ed. – Cambridge: Cambridge University Press, 2014. – 410 p.
7. Хуторской А.В. Современная дидактика. – М.: Питер, 2019. – 384 с.
8. UNESCO. ICT in Education: A Critical Literature Review and Its Implications. – Paris: UNESCO, 2019. – 98 p.
9. Yakhshimuratova, S., & Abdullayeva, M. (2025). THE METHOD OF CROSS-CULTURAL COMPARISON IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS. *Shokh Articles Library*, 1(1).

MODERN SCIENCE
& RESEARCH